

מסורת הש"ס

א) היה ר' מאיר אומ' כז"ל. רש"ל, (ג) יר"ה ו. תוספ' ס"ג, (א) נפי על מאמר זה ע' ערוך ערך זג ג, (ד) זיל ביתא, (ס) תוספתא פ"ב ע"ש, (ו) נפת כט' ונ"ג, (ז) נוספתא שס ופקלים פ"א ה"ב, (ח) של בית ר"ש כ"ג כז"ל, רש"ל, (ט) נדריה נג: ע"ש, (י) תוספתא פ"ב ע"ש, (כ) זמ"ר (ד, ו) נפ"א: שמה, (ם) ולא עיבדו ג' רזופות אלף כז"ל. רש"ל, (ס) ז"ל גמליאל, (ס) ז"ל ששה, (ע) פי רש"ל,

תורה אור השלם

- ואיש בא מבועל שלשה וקבא לאיש האלהים לחם בבורים עשרים לחם שערים וברמי בצקלטו ויאמר תן קלעם ויאכלה:
- ולשלמה שנים עשר נקבים על כל ישראל ויכלכלו את המלך ואת ביתו חוש בשנה יתנה על האחד לכלכל:
- מלכים א ד ו גבר בן ארי בארץ קלעו ארץ סיוון מלך האמרי ועג מלך הבשן ויצביא אחד איש בארץ: מלכים א ד יט
- בי מרבית העם רבת מאפרים ומנשה וישכר חובלן לא תשתדל אכלו את הפסח בלא ככתוב כי התפלל יחזקיהו עליהם לאמר ה' הטוב יכפר בעד: דברי הימים ב ל יח

גליון הש"ס

גמ' יצאו שלום. נערין שס הניקא ינא כסלו: רש"י ד"ה בא מרתק ובי מבריא. מגילה דף ו ע"א: ד"ה ותפשו נשר ובי חיל פרכים. נערין ערך זג פרכי ד"ה עכב הטמר העשר משמים:

הגהות הב"ח

(א) גמ' לתס טורים עשרים לתס טורים וברמל בצקלטו וגו' ואין לך: (ב) תוב' ד"ה ומפני וכו' שלף היו מוזילין כמה מינין: (ג) ד"ה שעיבר וכו' דע"ז טמא' כמת כפ' ר' עקיבא ואצ"ג דטומאת ע"ז מדרבנן שמוא מאתה עשה גזרו כז"ל:

מוסף רש"י

אין מעברין את השנה לפני ראש השנה. אין מעיינין גזורים נזור להודיע לגולה שעיברו כ"ד את השנה, שלף יסתחב הדבר עד אדר הבא (ד"ה א). אבל מפני הדחק. שמתחדין שלף יגזרו נכרים מלשב כ"ד או שזרין הנשא למחר כ"ד ואין מעברין אל"כ ילכ שגא (סס). אין מעברין אלא אדר. אין מוסיפין חדש על השנה אלף אדר, דכתיב שמור את חדש האביב, חדש הסמוך לאביב בער שיבא אביב בזמנו (סס). אחד ממונה על כולם. הוא עזריה בן נתן האומר למעלה (מלכים א ד יט. ונדרס: רב ושמואל).

משם ראיה.

(סוכה כח.)

דיני ממונות בשלשה

בשני רעצון. לפי שלכה התבואה וזריכין ללכול מן החדש: **לחס**

ביכורים. לתס אביב משמע שעכשיו היה מזכר: **ושמא חאמר חיעין היו**. שכן אפילות לכן נתאחרו לבשל עד אחר הפסח תלמוד לומר

לחס שעורים: **ושמא חאמר לפני העומר היה**. וזומן כיכר תלמוד לומר תן לעס ויאכלו מלמד שקרב העומר והותר החדש: **אמור מעסה האביב היסה אוסה שנה להסעבר**. על האביב שכשהגיע ניסן עדיין לא היה רוב אביב דהא לאחר ששה עשר בניסן לא כיכרו אלף שעורין ולא קרינא ביה חדש האביב: **ששנס נזורס היסה**. בקראי^(ס) משכחת לה: **אין מעברין**.

אין יושבין כ"ד קודם ראש השנה לעיין ולומר תתעבר שנה זו בשני אדרס מפני שיש שכחה בדבר קודם שיגיע ומוזולי בחמץ: **אנל מפני הדחק**. שמא לא יהא סס כ"ד מופלא סמוך לאדר או שמא יבא המלך אדומי ויעכב על ידן מעברין אותה ומודיעין לגולה אחר ר"ה מיד שעיצרונה: **ואעפ"כ אין מעברין**. אותה בשני חדשים אחרים אלף כשיגיע אדר יעשו שני אדרים: **זוג שני תלמידי חכמים: בא מרקס**.^(*) טבריא: **ותפשו נשר**.^(*)

חיל פרסיים: **דברים הנעשים בלז**. תכלת בלז עושין אותה כדלמדין בסוטה (דף מו:)‏ היה לז שזוצעין בה תכלת: **עמוסי יריכי נחשון**. נשיא שנארכין ישראל שהוא מורע נחשון בן עמינדב ראשון לנשיאים: **נקשו לקצוע נליז אחד**. נקשו להסויף חדש אחד על השנה לעברה: ולא **הניחן אדומי בלז**. מלכות הרשעה גזרה גזירה^(ס) דלהן: **כירה שנס צו אפרן**. בלז. אלמא מפני הדחק מעיינין בעיצור שנה לפני ראש השנה: **גלויי לא מגלו**. עד לאחר ראש השנה שלא ישכחו בני הגולה: **וליצים**. ממונים: **חדש בשנה**. יהיה על כל אחד לכלל: **כנגד חדש העיצור**. בשנה מעוברת היה אותו נליז מכלכל באדר השני: **משנה להסרס**. אס שנה הבאה לריכה לעבר אין מעברין שנה זו מפני לורכי שנה הבאה אלף הריכה תתעבר: **ולא שלס שנים זו אחר זו**. שא"כ משתנות השנים מתקוים וכל זו ניסן השלישי באמצע הקיץ: **כ"ד ישנו עיצרו ב' שנים רזופות ולא זו אחר זו היו אלף מפני שר"ע חסס גדול היה וזקין בעיצור השנה והוא עומד ליהרג בלז כ"ד ישנו עמו ועיינו בעיצור ג' שנים (ס) ולא רזופות אלף כל אחת בזמנה דהא אמרינן מפני הדחק חשובי מחשבין גלויי לא מגלינן**. ליסנא אחרינא ולא ג' שנים זו אחר זו תנא קמא נמי בזה קאסר שלף יעיינו בעיצור ב' שנים זו אחר זו כישיעו אחת ואפילו לעברן בזמן: **משס ראיס בוס דין ישנו**. אחרי כן בכל שנת

עיצור ועיצור וקצועה ולא סמכו על אותו מנין אלף לפי שהיה רבי עקיבא חסס גדול עיינו בשלשתם בימיו: **לא בשזיעים**. לפי שמאריכין עליהן איסור עבודת קרקע: **ולא במוזאי שזיעים**. בשמינית לפי

שלכה היסן ומאריכין עליהן איסור החדש: **בערב שזיעים**. להסויף להס חדש לעבודת קרקע: **של בוס רכן שמעון מעברין במוזאי שזיעים**. ואין חוששין אס כילה היסן דקסבר מזילין ירק ותבואה מוחלס לארץ לארץ ישראל מגוש ארץ העמים שמתמא בזהל ויטמא טטרות של ארץ ישראל: **מפני הטומאה**. כגון שהיה נשיא חולה ואמדהו למות ערב הפסח או (ס) שני ימים קודם ויהיו טומאים או שהיה רובן טומאים בסוף אדר וכלתה אפר הפרה ואין יכולין למנוא עכשיו פרה אדומה אין מעברין כזך אלף יעשו כטומאה: **שעיבר אס השנס מפני הטומאה**. שנטמאו בימי אחז אבי מעבודה וזה שלף חששו למורה והיה חזקיהו מחזירן למוטב וידע שלף יספיקו כולן לבא וליטער עד הפסח ועיבר השנה: **ובקס רחמים על עלמו**. שימחו לו העון. ולקמן (נ"ג) פריך הואיל ואמר רבי יהודה מעברין למה זיקש רחמים על עלמו:

מוציא שביעית ולא עיברו בהן נמצא שלא עיברו בכל המחזור אלא גי"ח י"א שהן ד' שנים בלבד ולא נשארו במחזור וחלתי שלש שנים לפיכך עיברו אותן ד' שנים מעברות במחזור: **ת"ד** אין מעברין לא משנה לחברתה ולא ג' שנים זו אחר זו א"ר שמעון מעשה בר' עקיבא כו' והה שפירשני הוא הנכון ואצ"פ שיש מפרשין פירוש אחר לאו דסמכא הוא דחוי הוא מכמה פנים כי יש שמפרש בענין הזה ועברו ב"ד למחזור אצ"פ בשביעית היא אמרו חכמים לר' שמעון (כי ישימם) משס ראיח ב"ד ישבו וקבעו כל אחת ואחת בזמנה כלומר לא סמכו על מה שעיבר ר' עקיבא אלא ישבו ב"ד וחשבו שנה הראויה לעבר עיברה והשאר נשארו פשוטות זה כלו לאו דסמכא הוא: **ת"ד** אין מעברין את השנה בשביעית ולא במוציא שביעית של בית רבן גמליאל היו מעברין בשביעית ובפלוגתא דהני תנאי דמיא אין מביאין ירק מחוצה לארץ ורבותיו התירו להביא ירק מחויל תנא קמא כתיב ורבותיו כר"ג: פ"י אחר כשהיה ר' עקיבא חבוש חל להיות שביעית בשנת י"ד למחזור י"ט ויכל לאחריה בשנת ט"ו למחזור י"ט ושנת י"ז היא מוצאי יובל ושלוו לר' עקיבא והורה אין מעברין בשביעית ולא ביובל ולא במוציא יובל הלכך מעברין שנת י"ז י"ח י"ט שלא נשארו במחזור וחלתם: **אין** מעברין את השנה מפני הטומאה ואם

ראזייה היתה אותה שנה שתתעבר. וא"ת מנ"ל דילמא אביב הוא דלע לאחד מהן אין מעברין וי"ל דמסתמא כיוון בדעל שלשה הקלה שנארכך ישראל לא כיכרה אלף מין אחד ש"מ דפירות האילן נמי לא

הוו וא"ת ודילמא כיהודה הוא דלל הוו אלב בעבר הירדן ובגליל הוו וי"ל דהא נמי שמעינן מבעל שלשה שהיא הקלה שלל כיכרה: **ובפני מה א"א עיברה אל"ישע**. וא"ת ומנא לן דלל עיברה וי"ל דלס איתא דעיברה אי אפשר שלל היו מוזילין (ס) בכמה מינין אחר העומר: **אין מעברין אל"א אדר**. וכל שאר החדשים אין מעברין דכתיב (אסמר ג) **לחדש שנים עשר הוא חדש אדר ואי מעברין אחת משאר החדשים לא היו אדר שנים עשר: א"א משנה א'חברתה**. פ"י כקונטרס שנה זו שאינה לריכה להמטער אין מעברין כדי לתקן שנה הבאה ואין הלשון משמע כן אלף נראה דמיייר לחשב דאין מחשבין בשנה זו על שנה שלאחריה ואע"ג דלל מגלין מ"מ אין מחשבין לסמוך על אותו חשבון שלא לעשות חשבון אחר:

ול"א שלש שנים זו אחר זו. פירוש רזופות שלל יבא ניסן ופסח באמצע הקיץ כדפי' כקונטרס וק"ק דמאי אריא שלל אפי' שמים נמי ועוד שעיצר ג' שנים רזופות ויצנן מהדרי ליה כ"ד ישנו וקצעו כל אחת בזמנה פ"י ולא רזופות היו ואין הלשון משמע כן ונראה כלשון אחר שפי' כקונטרס דאין מעברין ג' שנים היינו שאין קוצעין כפעם אחת להיות שלס שנים מעוברות כל אחת בזמנה (ט) ולפי' זה לא יתכן מה שפירש משנה לחזירתה דמשמע דמורה ר"ס כרישא:

חוששין לגושיהן. פ"י הקונטרס דמטמא בזהל וקשה דמיא במסכת הללות (פ"ב משנה ג) דגוש הבא מארץ העמים מטמא בזמנע ומשא אלל לא בזהל והא דמשמע בפ"ק דשבת (דף טו: וסס) ובגזיר (דף מד: וסס) דמטמא בזהל היינו דווקא בארץ העמים אלל אס הביא מעברה לארץ ישראל לא מטמא בזהל לכן לריך לומר דהכל דמיישין לגושיהן היינו שלף יטמאו מפני ומשא:

שעיבר השנה בזמנה הטומאה. פ"י כקונטרס שניטמאו בע"ז דע"ז (א) מטמא בפרק ר' עקיבא (דף פג.) כמת אע"ג דטומאת ע"ז מדרבנן מאתה עשה שמא גזרו עליה דהא דריש ליה הסס מקראי דדברי הקצלה וזכירושלמי אמר דוגלגלתו של ארונה ביצוס מלאו תחת המוצא ומימה שהרי (בט"ו) היו יכולין ליטער ולמה עיברוה והא סגי בזהלם שלישי ושזיעי ואפר פרה לא היו חסרים

דכל בית ראשון עמד להס אפר פרה דמשה כדלמר (פרה פרק ג משנה ה) דשניי' עשה עזרא ושמא לא היה להס הדבר מזומן ליתרה: כהן

לס חדש לעבודת קרקע: **של בוס רכן שמעון מעברין במוזאי שזיעים**. ואין חוששין אס כילה היסן דקסבר מזילין ירק ותבואה מוחלס לארץ לארץ ישראל מגוש ארץ העמים שמתמא בזהל ויטמא טטרות של ארץ ישראל: **מפני הטומאה**. כגון שהיה נשיא חולה ואמדהו למות ערב הפסח או (ס) שני ימים קודם ויהיו טומאים או שהיה רובן טומאים בסוף אדר וכלתה אפר הפרה ואין יכולין למנוא עכשיו פרה אדומה אין מעברין כזך אלף יעשו כטומאה: **שעיבר אס השנס מפני הטומאה**. שנטמאו בימי אחז אבי מעבודה וזה שלף חששו למורה והיה חזקיהו מחזירן למוטב וידע שלף יספיקו כולן לבא וליטער עד הפסח ועיבר השנה: **ובקס רחמים על עלמו**. שימחו לו העון. ולקמן (נ"ג) פריך הואיל ואמר רבי יהודה מעברין למה זיקש רחמים על עלמו:

מוציא שביעית ולא עיברו בהן נמצא שלא עיברו בכל המחזור אלא גי"ח י"א שהן ד' שנים בלבד ולא נשארו במחזור וחלתי שלש שנים לפיכך עיברו אותן ד' שנים מעברות במחזור: **ת"ד** אין מעברין לא משנה לחברתה ולא ג' שנים זו אחר זו א"ר שמעון מעשה בר' עקיבא כו' והה שפירשני הוא הנכון ואצ"פ שיש מפרשין פירוש אחר לאו דסמכא הוא דחוי הוא מכמה פנים כי יש שמפרש בענין הזה ועברו ב"ד למחזור אצ"פ בשביעית היא אמרו חכמים לר' שמעון (כי ישימם) משס ראיח ב"ד ישבו וקבעו כל אחת ואחת בזמנה כלומר לא סמכו על מה שעיבר ר' עקיבא אלא ישבו ב"ד וחשבו שנה הראויה לעבר עיברה והשאר נשארו פשוטות זה כלו לאו דסמכא הוא: **ת"ד** אין מעברין את השנה בשביעית ולא במוציא שביעית של בית רבן גמליאל היו מעברין בשביעית ובפלוגתא דהני תנאי דמיא אין מביאין ירק מחוצה לארץ ורבותיו התירו להביא ירק מחויל תנא קמא כתיב ורבותיו כר"ג: פ"י אחר כשהיה ר' עקיבא חבוש חל להיות שביעית בשנת י"ד למחזור י"ט ויכל לאחריה בשנת ט"ו למחזור י"ט ושנת י"ז היא מוצאי יובל ושלוו לר' עקיבא והורה אין מעברין בשביעית ולא ביובל ולא במוציא יובל הלכך מעברין שנת י"ז י"ח י"ט שלא נשארו במחזור וחלתם: **אין** מעברין את השנה מפני הטומאה ואם

יב.

ראזייה היתה אותה שנה שתתעבר. וא"ת מנ"ל דילמא אביב הוא דלע לאחד מהן אין מעברין וי"ל דמסתמא כיוון בדעל שלשה הקלה שנארכך ישראל לא כיכרה אלף מין אחד ש"מ דפירות האילן נמי לא

הוו וא"ת ודילמא כיהודה הוא דלל הוו אלב בעבר הירדן ובגליל הוו וי"ל דהא נמי שמעינן מבעל שלשה שהיא הקלה שלל כיכרה: **ובפני מה א"א עיברה אל"ישע**. וא"ת ומנא לן דלל עיברה וי"ל דלס איתא דעיברה אי אפשר שלל היו מוזילין (ס) בכמה מינין אחר העומר: **אין מעברין אל"א אדר**. וכל שאר החדשים אין מעברין דכתיב (אסמר ג) **לחדש שנים עשר הוא חדש אדר ואי מעברין אחת משאר החדשים לא היו אדר שנים עשר: א"א משנה א'חברתה**. פ"י כקונטרס שנה זו שאינה לריכה להמטער אין מעברין כדי לתקן שנה הבאה ואין הלשון משמע כן אלף נראה דמיייר לחשב דאין מחשבין בשנה זו על שנה שלאחריה ואע"ג דלל מגלין מ"מ אין מחשבין לסמוך על אותו חשבון שלא לעשות חשבון אחר:

ול"א שלש שנים זו אחר זו. פירוש רזופות שלל יבא ניסן ופסח באמצע הקיץ כדפי' כקונטרס וק"ק דמאי אריא שלל אפי' שמים נמי ועוד שעיצר ג' שנים רזופות ויצנן מהדרי ליה כ"ד ישנו וקצעו כל אחת בזמנה פ"י ולא רזופות היו ואין הלשון משמע כן ונראה כלשון אחר שפי' כקונטרס דאין מעברין ג' שנים היינו שאין קוצעין כפעם אחת להיות שלס שנים מעוברות כל אחת בזמנה (ט) ולפי' זה לא יתכן מה שפירש משנה לחזירתה דמשמע דמורה ר"ס כרישא:

חוששין לגושיהן. פ"י הקונטרס דמטמא בזהל וקשה דמיא במסכת הללות (פ"ב משנה ג) דגוש הבא מארץ העמים מטמא בזמנע ומשא אלל לא בזהל והא דמשמע בפ"ק דשבת (דף טו: וסס) ובגזיר (דף מד: וסס) דמטמא בזהל היינו דווקא בארץ העמים אלל אס הביא מעברה לארץ ישראל לא מטמא בזהל לכן לריך לומר דהכל דמיישין לגושיהן היינו שלף יטמאו מפני ומשא:

שעיבר השנה בזמנה הטומאה. פ"י כקונטרס שניטמאו בע"ז דע"ז (א) מטמא בפרק ר' עקיבא (דף פג.) כמת אע"ג דטומאת ע"ז מדרבנן מאתה עשה שמא גזרו עליה דהא דריש ליה הסס מקראי דדברי הקצלה וזכירושלמי אמר דוגלגלתו של ארונה ביצוס מלאו תחת המוצא ומימה שהרי (בט"ו) היו יכולין ליטער ולמה עיברוה והא סגי בזהלם שלישי ושזיעי ואפר פרה לא היו חסרים

דכל בית ראשון עמד להס אפר פרה דמשה כדלמר (פרה פרק ג משנה ה) דשניי' עשה עזרא ושמא לא היה להס הדבר מזומן ליתרה: כהן

לס חדש לעבודת קרקע: **של בוס רכן שמעון מעברין במוזאי שזיעים**. ואין חוששין אס כילה היסן דקסבר מזילין ירק ותבואה מוחלס לארץ לארץ ישראל מגוש ארץ העמים שמתמא בזהל ויטמא טטרות של ארץ ישראל: **מפני הטומאה**. כגון שהיה נשיא חולה ואמדהו למות ערב הפסח או (ס) שני ימים קודם ויהיו טומאים או שהיה רובן טומאים בסוף אדר וכלתה אפר הפרה ואין יכולין למנוא עכשיו פרה אדומה אין מעברין כזך אלף יעשו כטומאה: **שעיבר אס השנס מפני הטומאה**. שנטמאו בימי אחז אבי מעבודה וזה שלף חששו למורה והיה חזקיהו מחזירן למוטב וידע שלף יספיקו כולן לבא וליטער עד הפסח ועיבר השנה: **ובקס רחמים על עלמו**. שימחו לו העון. ולקמן (נ"ג) פריך הואיל ואמר רבי יהודה מעברין למה זיקש רחמים על עלמו:

מוציא שביעית ולא עיברו בהן נמצא שלא עיברו בכל המחזור אלא גי"ח י"א שהן ד' שנים בלבד ולא נשארו במחזור וחלתי שלש שנים לפיכך עיברו אותן ד' שנים מעברות במחזור: **ת"ד** אין מעברין לא משנה לחברתה ולא ג' שנים זו אחר זו א"ר שמעון מעשה בר' עקיבא כו' והה שפירשני הוא הנכון ואצ"פ שיש מפרשין פירוש אחר לאו דסמכא הוא דחוי הוא מכמה פנים כי יש שמפרש בענין הזה ועברו ב"ד למחזור אצ"פ בשביעית היא אמרו חכמים לר' שמעון (כי ישימם) משס ראיח ב"ד ישבו וקבעו כל אחת ואחת בזמנה כלומר לא סמכו על מה שעיבר ר' עקיבא אלא ישבו ב"ד וחשבו שנה הראויה לעבר עיברה והשאר נשארו פשוטות זה כלו לאו דסמכא הוא: **ת"ד** אין מעברין את השנה בשביעית ולא במוציא שביעית של בית רבן גמליאל היו מעברין בשביעית ובפלוגתא דהני תנאי דמיא אין מביאין ירק מחוצה לארץ ורבותיו התירו להביא ירק מחויל תנא קמא כתיב ורבותיו כר"ג: פ"י אחר כשהיה ר' עקיבא חבוש חל להיות שביעית בשנת י"ד למחזור י"ט ויכל לאחריה בשנת ט"ו למחזור י"ט ושנת י"ז היא מוצאי יובל ושלוו לר' עקיבא והורה אין מעברין בשביעית ולא ביובל ולא במוציא יובל הלכך מעברין שנת י"ז י"ח י"ט שלא נשארו במחזור וחלתם: **אין** מעברין את השנה מפני הטומאה ואם

צח א ב ג א ב ג מ"י פ"ד מהל' קדוש החדש הל' יג:

צב ד ה מיי' טס הל' טו:
ק ר מיי' שס הלכה ו ופי' מהלכות בילת מקדש הלכה ק:
קא ז מ"י טס:

רבינו חננאל

בשני רעבון דתניא היה ר' מאיר אומר ואיש בא מבועל שלשה ויבא לאיש האלהים עשרים לחם שעורים וגו' ומפני מה לא עיברה אלישע מפני כי שנת בצורת היתה והכל רצין אחר הגרנות ואין חשבון בני אדם בחבורא חדשה אלא בחשבון החדשים שבכל שנה ושנה ואם תעבר יתרחק חדש הגרנות וישבר לב בני אדם כי אומרים עדיין נשאר עד הגרנות כך וכן ומייקירן השער לפיכך אין מעברין: **זוג** בא מרקת פ"י שני תלמידי חכמים באו מטבריא כדגרסי' בבבילה וקת זו טבריא ותפשו נשר. יש מי שאומרים עכבן המלך כי נשר הוא מלך. כדכתיב הנשר הגדול. ויש מי שאומרים עיכבן המטר הנשר מן השמים ובידן דברים הנעשים בלז היא תכלת וציצית ובזכותם יצא מידם חזון ההרה ושלום בלא היוק ועמוסי יריכי נחשון כלומר נשיא בני דוד המתיחסין מורע נחשון ביקשו לעבר ולהוסיף חודש על שנה זו ולא הניחם אדומי זה כלומר מנעם שר אדום המושל עליהן אבל בעלי אסופות וזן החכמים כדכתיב דברי חכמים כדרכבות וגו' נאספו וקבעו להם נציב אחד בירת שמת בו אהרן. כלומר אפצ"כ נתקבעו החכמים וקבעו עיבור בירת אב הוא החדוש החמישי ירח שמת בו אהרן הכהן. והנה החכמים עיברו השנה בחדש אב קודם ר"ה ב' החדשים ואין שנו בחיצונה ואם עיברה לפני ר"ה אינה מעוברת ופרקינן חשובי מחשבי קודם ר"ה ולא מגלו אלא אחר ר"ה. תוב מקשינן אחא דתנינן אין מעברין משנה לחברתה. מעשה בר' עקיבא שעיבר (ג) שנים זו אחר זו ואמרו חכמים לר' שמעון משס ראיח מפני שב"ד יושבין ומחשבין אחת אחת בזמנה. פ"י אצ"פ שהורה ר' עקיבא לעבר (ג) שנים זו אחר זו לא נגמר הדבר אלא בישיבת ב"ד בכל שנה ושנה וקבעתם על עיבורו כגון זו שהסכימו לעברה בחדש אב ולא גילו הדבר אלא אחר ר"ה. ויש להקשות והלא שינו אין מעברין ג' שנים זו אחר זו אך עיברו חכמים בהוראת ר' עקיבא ג' שנים זו אחר זו פ"י מפני שסדר העיבור נבי לעבר בכל מחזור של י"ט שנה ד' שנים מעוברות כדי להשוות שנת הלבנה לשנת החמה. ושלא להוסיף ושלא לגרוע על ד' שנים מעוברות וחל להיות שווא העת י"ד למחזור שהיו שנת עיבור רעבון ולא עיברה ושנת ט"ז היתה שביעית ושנת י"ז